

Bosporusperikelen

Sake de Vlas

De telefoon gaat om kwart voor 10 's avonds: Maria. Of ik nog een perikeltje heb liggen want de nieuwe Takkeling moet de deur uit en ze dachten dat er nog een verhaaltje van mij lag. Nee dus. Of ik er nog wel een kan maken. Wie kan Maria iets weigeren. Ik zit net mijn Bosporus verslag te maken op de PC van de trip die Kees en ik vorige week gemaakt hebben. Alleen zijn mijn foto's nog niet klaar. Kees dus bellen of de zijne al klaar zijn en of hij er wel een wil opsturen. Als dat geregeld is kan ik mijn verslag afbreken en voor de Takkeling aan de gang. De Bosporus; je komt als vogelaar haast overal ter wereld wel een bekende tegen, zo ook nu: Jannes Santing. Jannes telt zeer nauwgezet dus de lijst die jullie in dit verslag aantreffen is van hem.

De Bosporus is de verbinding tussen Azië en Europa en ook de scheiding van de Zwarte zee met uiteindelijk de Middellandse zee. En het is de vliegroute van trekvogels die naar het zuiden moeten en niet over water willen vliegen. Voor de zwevers omdat er geen thermiek is en voor de peddelaars omdat ze niet kunnen uitrusten als ze geen eend zijn. Vooral is de Bosporus bekend om de populatie Schreeuwarenden die leven in het immense gebied Oost-Europa. Bastaardarenden komen er maar mondjesmaat langs omdat hun verspreidingsgebied meer oostelijk ligt en dus oostelijk van de Zwarte zee via centraal Turkije naar het zuiden gaan. Niet alleen roefvogels komen in groten getale langs.

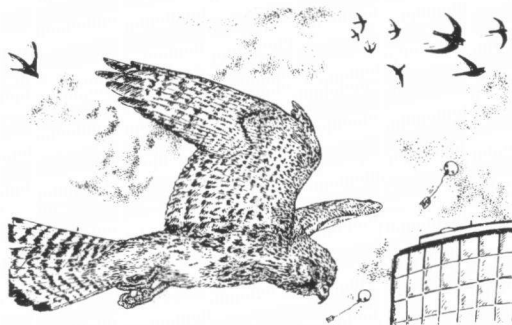

Foto: Kees Bakker, Bosporus, Turkije 1997, Zwarte ooievaars.

Ook duizenden Zwarte- en Witte Ooievaars, Blauwe Reigers, Wielewalen en Bijeneters, zwaluwen en Gierzwaluwen trekken langs de twee heuvels waar de vogelaars zich verzamelen; de Bhyhk Çamlıca en de Khyhk Çamlıca (resp. Grote en Kleine Çamlıca). Vroeger lagen deze heuvels aan de rand van de stad. Nu er zowat middenin. Je staat boven het stadsgeweld van 15 miljoen mensen en regelmatig geven de luidsprekers van de alom aanwezige minaretten een concert waar ik nu nog zwetend van wakker wordt. Maar goed, je bent er voor de vogels. De eerste dagen dat wij er waren was het koud, bewolkt en regenachtig.. Weinig trek dus, filevorming in het achterland. Dat houdt wel in dat als het weer beter wordt de boel ook losbarst. En dat deed het. Op zaterdag 20 september breekt de zon door en ontstaat er thermiek. Voor ons wordt een luchtshow opgevoerd die eigenlijk met geen pen te beschrijven is, er komt op een gegeven ogenblik een stroom Schreeuwarenden op gang die uren aanhoudt. Als een trein, zover je met de telescoop kunt kijken komen ze aanzeilen, de vleugels in zeilstand tot ze in een thermiekbel terecht komen, de vleugels gaan dan in de spreidstand, en als ze voldoende hoogte hebben gaan de flappen weer in en vervolgen ze al zeilend hun reis tot de volgende thermiekbel. Met zo min mogelijk vleugelslagen. Daar komt nog bij dat er in Turkije soorten voorkomen die we hier niet zien: de Syrische Bonte Specht en de Palmtortel om maar een paar te noemen. Maar die trek, die schijnbaar onuitputtelijke stroom Schreeuwarenden, Steppenbuizerds, Balkansperwers enzovoort. Wie in de gelegenheid is dit fenomeen te gaan bekijken moet het beslist niet laten.

Tot slot de telling van Jannes Santing op 20 september 1997: Steppenbuizerd 1025, Wespendif 3, Schreeuwarend 6624, Sperwer 6, Balkansperwer 2040, Slangenarend 122, Dwergarend 31, Witte Ooievaar 143, Zwarte Ooievaar 516, Zwarte Wouw 8, Aasgier 4, Bijeneter 159, Alpengierzwaluw 1109+, Gierzwaluw 34+, Boerenzwaluw 73+, Smelleken 1, Torenvalk 1, Boomvalk 6, Roodpootvalk 2, Arendbuizerd 2.

Adres: Heiakkers 3, 9463 TN Eext.

Tekening: Kees de Grijp